

Mattilsynet

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Mattilsynets forhold til ”Bransjestandarden”

Randi Knudsen og Håkon Petter Brække

Bransjemøte i Fagforum Potet

Dal 27.10.2011

Høringsmøte om framtidig forvaltning av potetcystenematode 25.01.2010

Windows Desktop - Citrix online plug-in
Mattilsynet - Windows Internet Explorer
http://www.mattilsynet.no/aktuelt/nyhetsarkiv/planter/plantehelse/h_ringsm_te_om_framtidig_forvaltning_av_potetcystenematode_76323

Fi Bedger Vis FAVORITTER Verktøy Hjelp
Favoritter Foretrukne områder

Mattilsynet

Nyhetsarkiv | Regelverk | Regelverksutvikling | Publikasjoner | Sjema | Smiletjes | Smittevern og bekjempelse | Import og eksport | Overvåking og kartlegging

Temå: Velg tema

Nyhetsvalg

Du er her: [Hovedside](#) / [Nyhetsarkiv](#) / [Nyhetsarkiv](#) / [Planter](#) / [Plantehelse](#)

Plantehelse - nyhetsarkiv

Høringsmøte om framtidig forvaltning av potetcystenematode

Publisert: 20.01.2010 Sist oppdatert: 27.01.2010

Mattilsynet inviterer til høringmøte vedrørende framtidig forvaltning av gul og hvit potetcystenematode (PCN)

Tid: 25. januar 2010, kl 12.00-15.00
Sted: Mattilsynets hovedkontor, Adamstuen, Oslo, Auditoriet

Program:

- Alternative bekjempelsesstrategier for PCN
- Diskusjon

Dokumenter i saken vil bli utlevert på møtet, og **høringsfrist** i saken er fredag **29. januar 2010**.

Bakgrunn for møtet
Det er igangsatt omfattende prøvetaking av PCN i Rogaland, og det er indikasjoner på at man finner PCN på et større antall av brukene. Endelige resultater vil foreligge på et senere tidspunkt, hvor det vil bli klart hvilke arter av PCN det dreier seg om.

Mattilsynet og daværende Landbruksstilsynet har siden 2001 håndtert funn av PCN i henhold til "Landbruksstilsynets (senere Mattilsynets) forvaltningspraksis ved påvisning av hvit og gul potetcystenematode". Det har framkommet spørsmål fra næringen og rådgivningsapparatet om dagens strenge regime er fornuftig.

Forvaltningen av PCN varierer i Norden, og EU har vedtatt et nytt bekjempelsesdirektiv som trer i kraft per 1.7.2010. Våre nordiske land vil dermed harmoniseres på dette området.

Arbeidsgrupper
Mattilsynet har hatt en prosjektgruppe som har jobbet med problemstillinger knyttet til PCN, inkl. fortolkning av regelverket. Prosjektgruppen har gjort en grundig jobb og har nylig avlevert en intern rapport med mange gode anbefalinger. Gruppen har også kommet med forslag om å vurdere endret karenstid for arealer med PCN, og at VKM bidrar i en slik vurdering.

Mattilsynet har imidlertid behov for å få belyst ulike bekjempelsesstrategier ut fra en kost/nytte -vurdering og har nedsatt en ad hoc gruppe med følgende mandat:

Gitt en overordnet målsetting at man skal minimere tap som følge av PCN, skal det utarbeides en kost/nyttevurdering for følgende tre alternative strategier/regimer.

1. Dagens regime
2. Modifikasjon av dagens regime, der arealer som legges i karantene begrenses til felt (funnsted/åker)
3. "EU-regime"

Les mer om PCN og dagens forvaltningspraksis

Meny | Sendte elementer - Micro... | Microsoft PowerPoint - [F... | VS: Fagforum potet den 2... | Mattilsynet - Windows... | Klarete områder | 100% | 13:58 11.10.2011

Dokumenter fra høringsmøtet 25. jan. om framtidig forvaltning av PCN

The screenshot shows a web browser window displaying the Mattilsynet website. The page title is "Dokumenter fra høringsmøtet 25. jan. om framtidig forvaltning av PCN". The article text states: "Mattilsynet gjennomførte et høringsmøte vedrørende framtidig forvaltning av gul og hvit potetystematode (PCN) 25. januar. Høringsdokumenter som ble utlevert på møtet kan nå lastes ned fra våre sider. På høringsmøtet ble det lagt fram alternative bekjempelsesstrategier. Last ned høringsdokumentene nedenfor. Høringsfrist er mandag 1. februar. Høringsuttalelser kan sendes pr epost til Håkon Petter Brække eller pr brev til Mattilsynet Seksjon planter og vegetabilisk mat Postboks 383 2381 Brunnumdal. Se også dokument i høyre spalte. Kontaktpersoner i Mattilsynet Terje Reyneberg, tlf. 900 46 005 Håkon Petter Brække, tlf. 944 09 173. Last ned: Høringsnotat PCN [pdf], Høringsmøte PCN PP-presentasjon [pdf], Brev fra LMD 2008 [pdf]. Abonner på nyheter >>". There is also a photo of a potato field with the caption "Flidvis misvekst i potetåkeren er et typisk symptom på infeksjon av PCN". The website navigation includes "Nyhetsarkiv", "Regelverk", "Regelverksutvikling", "Publikasjoner", "Skjema", "Smiletjes", "Smittevern og bekjempelse", "Import og eksport", and "Overvåking og kartlegging".

Matloven

Virksomhetene har ansvaret for:

§5: Etterlevelse og systematiske kontrolltiltak

§6: Forebygging av fare, varsling og iverksetting av tiltak

Hvilke tiltak skal Mattilsynet gi pålegg om j.fr §23 i matloven og §6 i plante helses forskriften.

**Hvilke tiltak skal overlates til eier/bruker eller bransjen.
Hvorledes sikre at det blir gjort ?**

Bør det utvikles en bransjestandard (inkl. faglig forsvarlig drift mhp. potet cystenematode) som brukes som krav av f.eks varemottakere m.fl

Plantehelse: Ny forvaltningspraksis for PCN

The screenshot shows a Windows Internet Explorer browser window displaying a news article from the Norwegian government website. The browser's address bar shows the URL: <http://www.regjeringen.no/nb/dep/lmd/aktuelt/nyheter/2010/April-10/Plantehelse-Ny-forvaltningspraksis-for-PCN-.html?docId=60220>. The page title is "Plantehelse: Ny forvaltningspraksis for PCN".

The article content includes:

Plantehelse: Ny forvaltningspraksis for PCN

Plantehelse: Mattilsynet har vedtatt ny forvaltningspraksis for hvit og gul potetystemematode (PCN) for potetprodusenter. Nytt regime åpner for dyrking av poteter på produksjonssted som er smittet med hvit og resistensbrytende raser av gul PCN, under visse forutsetninger.

- [Plantehelse - les hele saken hos Mattilsynet](#)

Forvaltningen blir mer kunnskapsbasert. For å nå målsætningen, er det vesentlig at potetprodusenter og næringen som helhet er seg sitt ansvar bevisst.

PCN er en mikroskopisk rundorm som angriper røttene til potet, tomat og andre arter innen stivierfamilien. Det finnes to arter i Norge: Gul PCN (*Globodera rostochiensis*) og hvit PCN (*Globodera pallida*). PCN er karanteneskadegjørere som kan gi store avlingstap.

Ny målsætning

Den overordnede målsætningen med ny forvaltningspraksis er å minimere samfunnets tap som følge av PCN. For hvit og resistensbrytende raser av gul PCN er målsætningen å hindre spredning fra smittede arealer og redusere populasjonene. For gul PCN er målsætningen å begrense spredning fra smittede arealer og redusere populasjonene. Det er også et mål at eier/bruker av eiendom hvor det er påvist PCN, skal ha kunnskap om PCN og kjennskap til utbredelsen av skadegjøreren på egen eiendom og evt. leid eiendom.

Mattilsynet presenterte alternative forvaltningspraksiser og kost/nytte-analyser på høringsmøtet den 25. januar. På grunnlag av høringsuttalelser fra 24 høringsinstanser, har Mattilsynet kommet fram til endelig forvaltningspraksis for PCN som støttes av næringsorganisasjonene. Ny forvaltningspraksis er også presentert for Landbruks- og matdepartementet og for landbruks- matminister Lars Peder Brække.

Fra dagens møte med nærings og Mattilsynet om potetystemematode. Foto: LMD

The page also features a sidebar with navigation links such as "Nyheter", "Kalendar", "Taler og artikler", "Svar til Stortinget", "Offentlig elektronisk postjournal - OEP", "Ledige stillinger", "RSS", "Tema", "Prosesenter", "Dokumenter", "Om departementet", "Lyd og bilde", and "Dokumentarkiv".

Mattilsynet har vedtatt ny forvaltningspraksis for hvit og gul potetcystenematode (PCN) for potetprodusenter

The screenshot shows a web browser window displaying the Mattilsynet website. The page title is "Mattilsynet har vedtatt ny forvaltningspraksis for hvit og gul potetcystenematode (PCN) for potetprodusenter". The article text includes:

Potetcystenematode

Mattilsynet har vedtatt ny forvaltningspraksis for hvit og gul potetcystenematode (PCN) for potetprodusenter

Publisert: 13.04.2010 Sist oppdatert: 11.04.2011

Nytt regime åpner for dyrking av poteter på produksjonssted som er smittet med hvit og resistensbrytende raser av gul PCN, under visse forutsetninger. Forvaltningen blir mer kunnskapsbasert. For å nå målsætningen, er det vesentlig at potetprodusenter og næringen som helhet er seg sitt ansvar bevisst.

Fornaltningspraksisen for PCN ble sist revidert av Landbruksstilsynet i 2001. Påvisninger de siste årene og resultater av kartleggingsundersøkelsene i Rogaland og Vest-Agder i fjor, viser at PCN har hatt en større spredning enn tidligere antatt. Dette viser at den strenge forvaltningspraksisen fra 2001 ikke har innfridd målsætningen om å hindre spredning av PCN og å utrydde hvit og resistensbrytende raser av gul PCN. Årsaken til manglende suksess kan være at næringen ikke har vært bevisst nok på forebyggende tiltak og det å kjenne status for PCN på egne og leide arealer. Myndighetene har på sin side bare fulgt opp de tilfellene der skaden er blitt synlig i åkeren, i tillegg til at det rutinemessig er tatt prøver av sortifisert settepotetproduksjon.

Ny målsætning

Den overordnede målsætningen med ny forvaltningspraksis er å minimere samfunnets tap som følge av PCN. For hvit og resistensbrytende raser av gul PCN er målsætningen å hindre spredning fra smitta arealer og redusere populasjonene. For gul PCN er målsætningen å begrense spredning fra smitta arealer og redusere populasjonene. Det er også et mål at eier/bruker av eiendom hvor det er påvist PCN, skal ha kunnskap om PCN og kjennskap til utbredelsen av skadegjeren på egen eiendom og evt. leid eiendom.

Vesentlige endringer – kunnskapsbasert forvaltning

Hovedforskjellen fra tidligere praksis er at det ved påvisning av hvit og resistensbrytende raser av gul PCN gis mulighet til å dyrke industri- og matpoteter på felt på smittet produksjonssted (bruksenhhet), forutsatt at feltene er prøvetatt og at det ikke er påvist smitte. Slike analyser skal bekostes av eier/bruker. Det innføres krav om 4-årig vekstskifte på felt hvor det åpnes for dyrking av poteter. Slike felt skal dessuten følges opp med nye analyser hvert 2. år, som et ledd i mer kunnskapsbasert forvaltning. For mer detaljert informasjon, se retningslinjen som kan lastes ned nederst på siden.

Dyrkers ansvar – bransjestandard

For å kunne nå målsætningen med ny kunnskapsbasert forvaltning av PCN, er det viktig at hele potetbransjen og hver enkelt dyrker tar ansvar for å kjenne status for PCN og at risikoreduerende tiltak i tråd med både matlovens og plantehelseforlovens bestemmelser iverksettes. Det er derfor av avgjørende betydning at det så snart som mulig utarbeides en bransjestandard som skal omfatte forebyggende tiltak og faglig forsvarelig drift både på produksjonssteder med og uten funn av PCN.

Om prosessen

Mattilsynet presenterte alternative forvaltningspraksiser om kost/nytte/analyser på høringsmøtet den 26. januar. På grunnlag av høringsuttalelser fra 24 høringsinstanser, har

Sø også:

Funn av potetcystenematoder (PCN) i Rogaland og Vest-Agder >>
Dokumenter fra høringsmøtet 25. jan om framtidig forvaltning av PCN >>>

Hvit PCN

Møtet med referansegruppa den 22.04.10 vedr. bransjestandard for PCN

Tid: Kl 10.00 til 15.00 (Lunsj kl 11.30)

Sted: Møterom Hemsens Nord, Mattilsynet Ås

Forslag til sakliste:

1. Organisering av arbeidet. Herunder:

- a. Hvem leder arbeidet.
- b. Deltagere i arbeidsgruppa.
- c. Behov for referansegruppe, hvem inngår i denne (Viktig med solid forankring)

2. Tidsplan

3. Grunnlagsdokumenter i arbeidet

Kopi av følgende vil bli utgitt på møtet:

- a. Landbrukstilsynet: Veileder IK-plantehelsetilstand (inkl. utkast til rev. Veileder)
Veileder Mottak av poteter eller uvaska grønnsaker m/rot
- b. Arbeidsgruppe vestfold 1999: Handtering av PCN i Vestfold.
- c. Interne notater fra Mattilsynet 2010: Forebyggende tiltak for å unngå
Tiltak ved misstanke om PCN
- d. Sak 2006/17408: Utskifting av settepoteter. Mattilsynet sitt svar på spørsmål fra LMD inkl def. av faglig forsvarlig drift, samt svar fra LMD på dette.
- e. Vi mangler bl.a veiledninger for prøvetaking, utstyr, pakking/forsendelse av prøver med mer.
J.fr planteklinikken på Bioforsk plantehelsetilstand

Med dette møtereferatet var arbeidet i gang !

C. Referat fra møtet torsdag den 22.04.10 :

Sak 1.

Det kom fram under møtet at Fagforum potet ville kunne lede det videre arbeidet. Alle på møtet støttet dette. Håkon Petter tar kontakt med Borghild Glorvigen vedr. saken. Det kom fram at det var viktig at alle berørte aktører blir med i arbeidet bl.a fylker, kommuner, transportører m.fl. og fra ulike geografiske områder. Bioforsk v/ Ricardo må delta pga sin kompetanse vedr. nematodene. Fagforum potet organiserer det videre arbeidet.

Sak 2.

Det var enighet om at bransjestandarden bør foreligge i løpet av høsten og i god tid før neste sesong.

Sak 3.

Vedlagte dokumenter ble utlevert på møtet som bakgrunnsmateriale i det videre arbeidet. Rapport vedr: Håndtering av potetcystenematode i Vestfold 1999, finnes i dag kun i papir. En elektronisk utgave vil derfor bli ettersendt. Vedlagt følger et foredrag om PCN fra Ricardo.

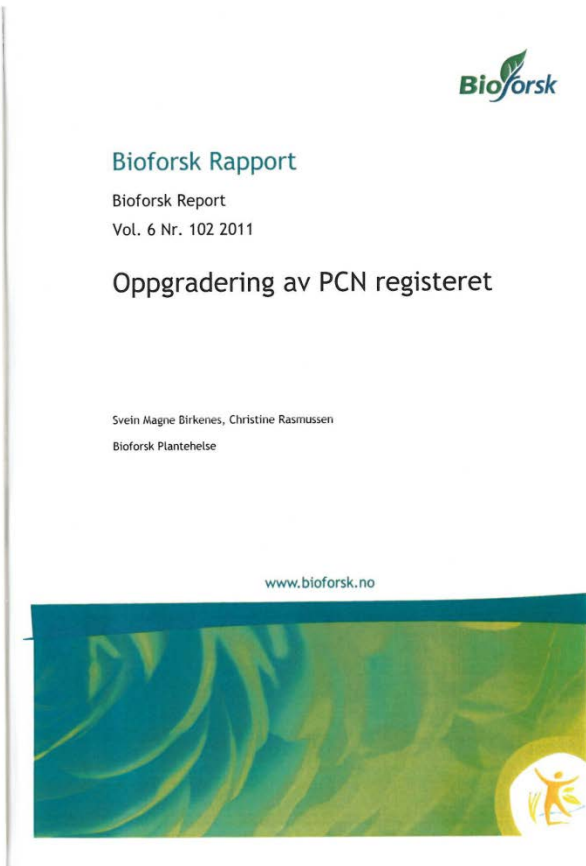
Nytt møte med referansegruppa hos Mattilsynet på Ås den 08.11.2011

Spørsmål som skal besvares:

1. Anbefales det at Mattilsynet bør akseptere bransjestandarden?
2. Hvorledes skal bransjestandarden implementeres?

Nødvendig oppfølging fra Mattilsynet vil bl.a være å melde i fra til LMD om oppsummeringer/ konklusjoner fra møtet og nyhetsmelding på internett.

Nytt PCN register

Mattilsynet har startet et internt arbeid med å implementere alle opplysningene vedr PCN inn i Mattilsynets datasystem.

Kan ikke i dag si når registeret blir off. tilgjengelig, men det kommer!